

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ
Ταχ. Δ/ση: Π. Κανελλοπούλου 4
Τ.Κ. 101 77 ΑΘΗΝΑ
☎ 213 15 20 829
ΑΡΙΘ. ΠΡΩΤ.: 7017/4/26579-ε'**

Σελίδες απάντησης: 7
Σελίδες συνημμένων: -
Σύνολο σελίδων: 7

Αθήνα, 15 Δεκεμβρίου 2023

**ΠΡΟΣ: ΤΗ ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ**

ΘΕΜΑ: Απάντηση στην από 20-11-2023 με αριθμό 1829 Ερώτηση των Βουλευτών κ.κ. Ε. ΑΚΡΙΤΑ, Σ. ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ, Κ. ΒΕΤΤΑ, Μ. ΖΑΜΠΑΡΑ, Α. (Ν.) ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΥ, Ο. ΘΡΑΣΚΙΑ, Ν. ΚΑΣΙΜΑΤΗ, Α. ΛΙΝΟΥ, Κ. ΜΑΛΑΜΑ, Α. ΝΟΤΟΠΟΥΛΟΥ, Γ. ΠΑΠΑΗΛΙΟΥ, Π. ΠΑΠΠΑ, Π. ΠΟΥΛΟΥ και Ρ. ΧΡΗΣΤΙΔΟΥ.

Σε απάντηση του ανωτέρω μέσου κοινοβουλευτικού ελέγχου, σε ό,τι μας αφορά και πλέον των ειρηθέντων κατά την ενημέρωση της Εθνικής Αντιπροσωπείας επί της υπ' αριθ. 447/27-11-2023 (ΞΓ' Συνεδρίαση της 04-12-2023) Επίκαιρης Ερώτησης της Βουλευτή κας Ζ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (www.hellenicparliament.gr/Praktika/Synedriaseis-Olomeleias), σας γνωρίζουμε ότι πάγια και αδιαπραγμάτευτη θέση του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη, αναφορικά με τον τρόπο τέλεσης των καθηκόντων του ένστολου προσωπικού, αποτελεί η απόλυτη και απαρέγκλιτη τήρηση της θεμελιώδους αρχής της νομιμότητας, από την οποία και εκπορεύονται οι ενέργειες των κρατικών οργάνων.

Τα ζητήματα της προστασίας των δικαιωμάτων των πολιτών και της συμπεριφοράς των αστυνομικών προς τους πολίτες είναι, χωρίς περιθώριο αμφισβήτησης, πρωταρχικής σημασίας για το Υπουργείο μας και το Αρχηγείο Ελληνικής Αστυνομίας, το οποίο, με σχετικές διαταγές του προς τις περιφερειακές αστυνομικές Υπηρεσίες, έχει αναδείξει, στο ανθρώπινο δυναμικό του, την αναγκαιότητα για τον απόλυτο σεβασμό της προσωπικότητας των πολιτών, των ατομικών τους ελευθεριών και δικαιωμάτων, αλλά και της ίσης μεταχείρισης, χωρίς φυλετικές, εθνοτικές ή άλλες διακρίσεις, σύμφωνα με το εσωτερικό, ευρωπαϊκό και διεθνές δίκαιο.

Επιπρόσθετα, βασικές αρχές της αστυνομικής διοικητικής δράσης -η υποχρέωση τήρησης των οποίων έχει, ομοίως, αναδειχθεί- αποτελούν οι αρχές της αναγκαιότητας, της προσφορότητας, της αναλογικότητας καθώς και της υπεροχής του δημοσίου και κοινωνικού συμφέροντος, οι οποίες, ταυτόχρονα, είναι και ακρογωνιαίοι λίθοι του δικαϊκού μας συστήματος. Η δε παράβαση αυτών, ανάλογα με τα πραγματικά περιστατικά έκαστης υπόθεσης, δύναται να στοιχειοθετήσει τόσο ποινικά όσο και πειθαρχικά παραπτώματα, που εξετάζονται με ιδιαίτερη αυστηρότητα και προσοχή.

Άλλωστε, στις προτεραιότητές μας εντάσσεται -μεταξύ άλλων- ο έλεγχος κάθε παράνομης, αντικανονικής ή απρεπούς συμπεριφοράς αστυνομικών, τόσο κατά την εκτέλεση των υπηρεσιακών τους καθηκόντων όσο κι εκτός διατεταγμένης υπηρεσίας, ο οποίος επιτυγχάνεται με την ανελλιπή παρακολούθηση όλων των ανά την επικράτεια περιστατικών, αλλά και καταγγελιών ή πληροφοριών, εκδίδοντας σε συντρέχουσα περίπτωση ανάλογες διαταγές. Η προάσπιση του κύρους των Θεσμών, όπως η Ελληνική Αστυνομία, υπαγορεύει, πρωτίστως, την εσωτερική διερεύνηση κάθε υπόνοιας παραβατικής συμπεριφοράς, εκ μέρους του προσωπικού της, υπό την εγγύηση των διατάξεων της διοικητικής και πειθαρχικής νομοθεσίας [π.δ. 120/2008 (Φ.Ε.Κ. Α' - 182)].

Ειδικότερα, στο πλαίσιο της πειθαρχικής διερεύνησης υποθέσεων που αφορούν σε αιτιάσεις για αντιδεοντολογική συμπεριφορά αστυνομικών σε βάρος αλλοδαπών ή ατόμων που ανήκουν σε ευάλωτες εθντικές, θρησκευτικές ή κοινωνικές ομάδες, αξιοσημείωτη είναι η καθιέρωση της υποχρέωσης διερεύνησης τυχόν ύπαρξης ρατσιστικού κινήτρου, με σχετική αναφορά στις συντασσόμενες εκθέσεις πορισμάτων. Η θεμελίωση της ύπαρξης αυτού είναι αρκετά δυσχερής και βασίζεται σε ενδείξεις που απορρέουν, κυρίως, από την ομολογία των φερόμενων ως δραστών των αξιόμεμπτων πράξεων, την επίκληση αυτού από τους παθόντες και τους μάρτυρες, το συλλεχθέν αποδεικτικό υλικό και το γεγονός ότι οι φερόμενοι ως δράστες και τα θύματα αυτοπροσδιορίζονται ή ανήκουν σε διαφορετικές φυλετικές, θρησκευτικές ή κοινωνικές ομάδες. Συνεπώς, σε κάθε περίπτωση που διαπιστώνεται κάποια ένδειξη, όπως οι προαναφερθείσες, τα αρμόδια πειθαρχικά όργανα, που διενεργούν διοικητικές εξετάσεις, υποχρεούνται να ερευνούν και την ενδεχόμενη ύπαρξη ρατσιστικού κινήτρου.

Επιπλέον, υπογραμμίζεται ότι στις βασικές αρμοδιότητες της Ανεξάρτητης Διοικητικής Αρχής «Συνήγορος του Πολίτη» -που ορίστηκε ως Εθνικός Μηχανισμός Διερεύνησης Περιστατικών Αυθαιρεσίας του ένστολου προσωπικού των Σωμάτων Ασφαλείας, σύμφωνα με το άρθρο 56 του ν. 4443/2016 (Φ.Ε.Κ. Α' - 232)- περιλαμβάνεται η συλλογή, καταγραφή, αξιολόγηση και διερεύνηση ή η περαιτέρω προώθηση προς άσκηση πειθαρχικού ελέγχου στις αρμόδιες Υπηρεσίες καταγγελιών για πράξεις, ενέργειες ή παραλείψεις που εκδηλώθηκαν από το ως άνω προσωπικό κατά την άσκηση των καθηκόντων του ή με κατάχρηση της ιδιότητάς του, αναφορικά με τέσσερις συγκεκριμένες κατηγορίες παραβατικών συμπεριφορών, βάσει του άρθρου 188 του ν. 4662/2020 (Φ.Ε.Κ. Α' - 27), μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται και συμπεριφορές για τις οποίες υπάρχουν ενδείξεις ότι έλαβαν χώρα με ρατσιστικό κίνητρο ή ενέχουν άλλου είδους διακριτική μεταχείριση λόγω χαρακτηριστικών φυλής, χρώματος, εθνικής ή εθνικής καταγωγής, γενεαλογικών καταβολών, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας ή χρόνιας πάθησης, ηλικίας, οικογενειακής ή κοινωνικής κατάστασης, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας ή χαρακτηριστικών φύλου.

Ως εκ τούτου, ο Συνήγορος του Πολίτη συνιστά, επί της ουσίας και κατά βάση, μέρος των εσωτερικών διοικητικών διαδικασιών διερεύνησης περιστατικών αυθαιρεσίας στα Σώματα Ασφαλείας, ενώ επιλαμβάνεται των εν λόγω υποθέσεων είτε με την παρακολούθηση της εσωτερικής πειθαρχικής έρευνας είτε με τη διεξαγωγή ίδιας έρευνας. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες επιλαμβάνεται ως Εθνικός Μηχανισμός Διερεύνησης Περιστατικών Αυθαιρεσίας με την παρακολούθηση της διαταχθείσας διοικητικής εξέτασης, αποτιμά την πληρότητα αυτής

και δύναται να την αναπέμψει προς συμπλήρωση, συντάσσοντας σχετικό πόρισμα, εντός προθεσμίας -20- ημερών. Διευκρινίζεται δε ότι ενδεχόμενη απόκλιση από το διατακτικό του πορίσματος του Συνηγόρου του Πολίτη επιτρέπεται μόνο με ειδική και εμπεριστατωμένη αιτιολογία, ενώ για τις υποθέσεις όπου διαπιστώνει απόκλιση από το πόρισμά του με ανεπαρκή αιτιολογία, σε κάθε στάδιο της πειθαρχικής διαδικασίας, ενημερώνει τον αρμόδιο Υπουργό -ως πειθαρχικό Προϊστάμενο- για τις εκ μέρους του τυχόν περαιτέρω ενέργειες.

Σχετικά με τις πειθαρχικές υποθέσεις του ένστολου προσωπικού της Ελληνικής Αστυνομίας, για τις οποίες διενεργήθηκαν διοικητικές εξετάσεις και είχαν ως αντικείμενο την ενδεχόμενη ύπαρξη ρατσιστικού κινήτρου, κατά τα έτη 2020 - 2022, ο συνολικός αριθμός αυτών ανέρχεται σε -154- (εξ αυτών -35- προωθήθηκαν από τον Συνήγορο του Πολίτη για τη διενέργεια εσωτερικής έρευνας και -119- ερευνήθηκαν αυτεπαγγέλτως από την Υπηρεσία). Εκ των προαναφερόμενων υποθέσεων -39- βρίσκονται στο στάδιο της διενέργειας, -87- εκκρεμούν για έκδοση πορίσματος στον Συνήγορο του Πολίτη, -2- εκκρεμούν για έκδοση απόφασης από τα αρμόδια πειθαρχικά όργανα και -26- ολοκληρώθηκαν (με τη λήψη απόφασης επί αυτών) και τέθηκαν στο αρχείο, χωρίς επιβολή πειθαρχικών κυρώσεων στους εμπλεκόμενους αστυνομικούς. Παράλληλα, επισημαίνεται ότι από το σύνολο των υποθέσεων της ανωτέρω τριετίας, -66- αφορούν στο έτος 2020, -48- στο έτος 2021 και -40- στο έτος 2022, συνεπώς, παρατηρείται μία φθίνουσα πορεία στον αριθμό συναφών περιστατικών.

Για τις αναπεμφθείσες υποθέσεις προς τον αρμόδιο Υπουργό, σύμφωνα με την ετήσια έκθεση του έτους 2022 του Συνηγόρου του Πολίτη, ως προκύπτει από το τηρούμενο αρχείο της αρμόδιας Διεύθυνσης του Αρχηγείου, γνωρίζεται ότι -7- υποθέσεις τέθηκαν στο αρχείο, από πειθαρχικής πλευράς, με αντίστοιχες πλήρως αιτιολογημένες αποφάσεις των αρμοδίων πειθαρχικών οργάνων, -2- υποθέσεις βρίσκονται στο στάδιο της διενέργειας - συμπλήρωσης των σχετικών διοικητικών εξετάσεων και -1- υπόθεση, μετά την ολοκλήρωσή της, εστάλη την 01-04-2022 στον Συνήγορο του Πολίτη για έλεγχο, όπου και εκκρεμούσε έως την 26-11-2023.

Ως προς τις υποθέσεις που αφορούν στο ένστολο προσωπικό της Ελληνικής Αστυνομίας, σημειώνεται ότι ο Συνήγορος του Πολίτη, σε ελάχιστες περιπτώσεις έχει επιληφθεί με ίδια έρευνα και ως επί των πλείστον, ασκεί την αρμοδιότητά του με την παρακολούθηση της διενεργούμενης διοικητικής εξέτασης. Συγκεκριμένα, στις περισσότερες από τις ως άνω αναπεμφθείσες υποθέσεις, ο Συνήγορος του Πολίτη ενημέρωσε τον αρμόδιο Υπουργό για απόκλιση από το πόρισμά του με ανεπαρκή αιτιολογία, χωρίς να έχει ληφθεί πειθαρχική απόφαση από το αρμόδιο διοικητικό όργανο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο μόνο, Κεφάλαιο IV, παρ. 12 του Κανονισμού Λειτουργίας του Εθνικού Μηχανισμού Διερεύνησης Περιστατικών Αυθαιρεσίας [υπ' αριθ. Φ. 10/23145/2020 από 03-06-2020 Απόφαση (Φ.Ε.Κ. Β' - 2359)].

Αξίζει δε να αναφερθεί ότι τα πορίσματα του Συνηγόρου του Πολίτη λαμβάνονται πάντοτε υπόψη πριν τη λήψη απόφασης επί των συναφών διοικητικών εξετάσεων και, στη συντριπτική πλειοψηφία των υποθέσεων, τα αρμόδια πειθαρχικά όργανα συμφωνούν με το διατακτικό τους, επιστρέφοντας τις διοικητικές εξετάσεις για συμπλήρωση, όποτε αυτό

προτείνεται. Ωστόσο, η απόκλιση από τα εν λόγω πορίσματα είναι επιτρεπτή, με την ανάπτυξη ειδικής και εμπεριστατωμένης αιτιολογίας και κατά συνέπεια, δεν υφίσταται υποχρέωση γενικής συμμόρφωσης με αυτά.

Πλέον αυτών, τονίζεται ότι η χώρα μας -και κατ' επέκταση το Αρχηγείο Ελληνικής Αστυνομίας- έχει υποχρέωση συμμόρφωσης με τις καταδικαστικές αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ), για τις οποίες, εκτός από τα ατομικά μέτρα, οφείλει να λαμβάνει και γενικά μέτρα συμμόρφωσης. Γνωρίζεται ότι οι καταδικαστικές αποφάσεις του ΕΔΔΑ που αφορούν σε υπέρμετρη ή/και δυσανάλογη βία του ένστολου προσωπικού της Ελληνικής Αστυνομίας ανέρχονται σε -17- (μεταξύ αυτών οι -2- υποθέσεις της ομάδας υποθέσεων Σιδηρόπουλος - Παπακώστας κατά Ελλάδας).

Από τις ανωτέρω αποφάσεις του ΕΔΔΑ, όπου γίνονται αναφορές τόσο στις ποινικές όσο και στις πειθαρχικές διαδικασίες που ακολουθήθηκαν, συνοπτικά, συνάγεται ότι, όταν καταγγέλλεται κακοποίηση ή κακομεταχείριση πολίτη από αστυνομικό με αποτέλεσμα τις σωματικές του βλάβες ή ακόμα και το θάνατό του όταν ήταν κρατούμενος, προσαγόμενος ή εν γένει όταν υφίσταται άμεσα «κρατική βία» ή πιθανολογείται η ύπαρξη ρατσιστικού κινήτρου, τότε η έρευνα θα πρέπει να είναι: i) εμπεριστατωμένη, διεξοδική και σχολαστική και στο πλαίσιο αυτής, να διενεργούνται όλες οι εύλογες ενέργειες που είναι διαθέσιμες προς διασφάλιση των απαραίτητων αποδεικτικών στοιχείων σχετικά με το συμβάν, ii) πραγματική και αποτελεσματική, ώστε να δύναται να οδηγήσει στον εντοπισμό και την τιμωρία των υπευθύνων, iii) με εχέγγυα θεσμικής ανεξαρτησίας του ερευνώντος από τους εμπλεκόμενους στην υπόθεση, iv) ευλόγως ταχεία, v) με πειστική απάντηση για την προέλευση των τραυμάτων ή των αιτιών θανάτου, η οποία να προκύπτει από -κατά το δυνατό- εμπεριστατωμένη και ταχεία ιατροδικαστική ή ιατρική γνωμάτευση - εξέταση και vi) με προσήκουσα αυστηρότητα και αποτρεπτικό χαρακτήρα, ώστε να εξασφαλίζεται η αποτελεσματική πρόληψη από την τέλεση συναφών έκνομων πράξεων.

Αναφορικά με τη θεσμική ανεξαρτησία του ενεργούντα την εξέταση από τον ερευνώμενο, καίριο ρόλο έχει ο Συνήγορος του Πολίτη, ο οποίος, τόσο με την παρακολούθηση της εσωτερικής έρευνας όσο και με τη δυνατότητα διενέργειας ίδιας έρευνας, συμβάλλει στην κατοχύρωση της αναγκαίας διαφάνειας και των απαιτούμενων εχεγγύων αμεροληψίας κατά τον χειρισμό των εν λόγω υποθέσεων. Επίσης, με τις παρατηρήσεις των πορισμάτων του, διασφαλίζεται αφενός μεν ότι οι διοικητικές εξετάσεις είναι πλήρεις, εμπεριστατωμένες, διεξοδικές και σχολαστικές, αφετέρου δε ότι στο πλαίσιο αυτών πραγματοποιούνται όλες οι εύλογες ενέργειες που είναι διαθέσιμες προς εξασφάλιση των απαραίτητων αποδεικτικών στοιχείων, σχετικά με τα υπό διερεύνηση συμβάντα.

Διευκρινίζεται δε ότι προς αποφυγή της διοικητικής σχέσης των διενεργούντων τις Ένορκες Διοικητικές Εξετάσεις (Ε.Δ.Ε.) Αξιωματικών με τους εμπλεκόμενους ένστολους, ιδρύθηκαν οι Υποδιευθύνσεις Διοικητικών Εξετάσεων στα Επιτελεία των Γενικών Αστυνομικών Διευθύνσεων Αττικής και Θεσσαλονίκης [άρθρα 37 (παρ. 3 εδ. α') και 38 (παρ. 2) του π.δ/τος 178/2014 (Φ.Ε.Κ. Α' - 27), ως ισχύει], καθώς και τα Τμήματα Διοικητικών Εξετάσεων στα Επιτελεία των Γενικών Περιφερειακών Αστυνομικών Διευθύνσεων της χώρας [άρθρο 39 (παρ. 1) του ίδιου π.δ/τος]. Κατ' αναλογία, οι Προκαταρκτικές Διοικητικές Εξετάσεις (Π.Δ.Ε.),

που διενεργούνται αναφορικά με καταγγελλόμενα για παραβάσεις σχετικές με τα πειθαρχικά παραπτώματα της βάνουσης συμπεριφοράς σε πολίτη, των βασανιστηρίων και των προσβολών της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, ανατίθενται υποχρεωτικά σε Αξιωματικό άλλης Διεύθυνσης από αυτή στην οποία υπηρετούν οι εμπλεκόμενοι ένστολοι, ενώ για τις λοιπές τυχόν περιπτώσεις κακομεταχείρισης - κακοποίησης πολίτη, αυτές ανατίθενται υποχρεωτικά σε Αξιωματικό άλλης Υπηρεσίας, τουλάχιστον επιπέδου Τμήματος.

Πλέον των ανωτέρω, υπογραμμίζεται ότι η χώρα μας, προκειμένου να ενισχύσει την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων στο πλαίσιο των προσφυγικών και μεταναστευτικών ροών προς την ελληνική επικράτεια, έχει θέσει σε εφαρμογή ένα σύστημα τριών επιπέδων για τη διερεύνηση καταγγελιών περί «άτυπων επαναπροωθήσεων» από στελέχη επιβολής του νόμου. Ειδικότερα, σε διοικητικό επίπεδο, σημειώνεται ότι, μόλις γνωστοποιηθεί στις αρμόδιες Αρχές και Υπηρεσίες οποιαδήποτε πληροφορία σχετικά με αντίστοιχους ισχυρισμούς ή καταγγελίες, διατάσσεται, χωρίς καθυστέρηση, η διενέργεια πειθαρχικού έλεγχου. Επιπλέον, υποθέσεις καταγγελιών για περιστατικά που αφορούν σε παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στα σύνορα διερευνώνται τόσο από τις δικαστικές (εισαγγελικές) Αρχές, όσο και από τις Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές της χώρας (Εθνική Αρχή Διαφάνειας και Συνήγορος του Πολίτη).

Αξίζει δε να αναφερθεί ότι η παρακολούθηση της συμμόρφωσης με τα θεμελιώδη δικαιώματα ενισχύθηκε, έτι περαιτέρω, με τις διατάξεις του ν. 4960/2022 (Φ.Ε.Κ. Α' - 145), σύμφωνα με τις οποίες, στο Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου, συστάθηκαν:

- το Αυτοτελές Γραφείο Υπευθύνου Θεμελιωδών Δικαιωμάτων (FRO), με αρμοδιότητα τη συλλογή και προκαταρκτική αξιολόγηση καταγγελιών για φερόμενες παραβάσεις θεμελιωδών δικαιωμάτων κατά την υποδοχή πολιτών τρίτων χωρών και τις διαδικασίες χορήγησης διεθνούς προστασίας σε αυτούς, καθώς και τη διαβίβασή τους στην Εθνική Αρχή Διαφάνειας ή στα κατά περίπτωση αρμόδια όργανα, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία (άρθρο 49 παρ. 1), καθώς και
- η Ειδική Επιτροπή για τη Συμμόρφωση με τα Θεμελιώδη Δικαιώματα, επιφορτισμένη με την παρακολούθηση των διαδικασιών και της εφαρμογής της εθνικής, ενωσιακής και διεθνούς νομοθεσίας στους τομείς της προστασίας των συνόρων και της χορήγησης διεθνούς προστασίας (άρθρο 50 παρ. 1).

Επιπρόσθετα, στο πλαίσιο των Κοινών Επιχειρήσεων του Οργανισμού Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής (Frontex), που διεξάγονται στην ελληνική επικράτεια, υφίστανται δύο μηχανισμοί παρακολούθησης για τις πιθανές παραβιάσεις των θεμελιωδών δικαιωμάτων στα σύνορα, ήτοι:

- η Αναφορά Σοβαρών Περιστατικών (Serious Incident Reports/SIRs) που παρέχει τη δυνατότητα σε οιονδήποτε συμμετέχοντα στις επιχειρησιακές δραστηριότητες του Οργανισμού, που έχει λόγους να πιστεύει ότι σημειώθηκε παραβίαση θεμελιωδών δικαιωμάτων στην επιχειρησιακή περιοχή, να υποβάλλει -μέσω καθιερωμένων καναλιών- σχετική αναφορά στον Οργανισμό και
- ο Μηχανισμός Παραπόνων (Complaints Mechanism) που παρέχει τη δυνατότητα σε οποιοδήποτε άτομο, το οποίο επηρεάζεται άμεσα από τις ενέργειες ή τις παραλείψεις

οφειλόμενων νόμιμων ενεργειών εκ μέρους του προσωπικού που εμπλέκεται σε μια δραστηριότητα του Οργανισμού και θεωρεί ότι παραβιάστηκαν τα θεμελιώδη δικαιώματά του συνεπεία αυτών των ενεργειών ή παραλείψεων, να υποβάλλει καταγγελία -δωρεάν- στον Οργανισμό.

Μετά τη λήψη των ως άνω αναφορών ή καταγγελιών από το Γραφείο Θεμελιωδών Δικαιωμάτων του Frontex, ως αρμόδια Αρχή του Οργανισμού για τη διαχείριση αυτών, οι ελληνικές Αρχές οφείλουν να παρέχουν τις απαραίτητες πληροφορίες για τα υπό εξέταση περιστατικά και τις επακόλουθες έρευνες, σε εθνικό επίπεδο. Οι εν λόγω καταγγελίες (complaints) αποστέλλονται, ταυτόχρονα, για ενημέρωση στον Συνήγορο του Πολίτη, προκειμένου να εξετάσει εάν θα επιληφθεί -είτε με ίδια έρευνα είτε με την προώθηση των υποθέσεων προς διοικητική διερεύνηση στις αρμόδιες Υπηρεσίες- στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του ως Εθνικός Μηχανισμός Διερεύνησης Περιστατικών Αυθαιρεσίας στα Σώματα Ασφαλείας.

Υπό το πρίσμα των ανωτέρω, κατά τα έτη 2019 - 2023 (έως 26-11-2023), στην Ελληνική Αστυνομία αναφέρθηκαν/καταγγέλθηκαν, συνολικά, -34- περιπτώσεις σχετικά με επαναπροωθήσεις από τα χερσαία σύνορα της χώρας, για τις οποίες διατάχθηκαν ισάριθμες διοικητικές έρευνες, η δε πορεία αυτών αποτυπώνεται, ως εξής:

- Κατά το έτος 2019: -1- υπόθεση, η οποία τέθηκε στο αρχείο.
- Κατά το έτος 2020: -4- υποθέσεις, εκ των οποίων -2- εκκρεμούν για έλεγχο στο Συνήγορο του Πολίτη, -1- βρίσκεται στο στάδιο της διενέργειας και -1- τέθηκε στο αρχείο.
- Κατά το έτος 2021: -8- υποθέσεις, εκ των οποίων -4- εκκρεμούν στο Συνήγορο του Πολίτη, -1- τέθηκε στο αρχείο, -2- βρίσκονται στο στάδιο της διενέργειας, ενώ σε -1- δεν διαπιστώθηκε, μετά από έρευνα, εμπλοκή αστυνομικών.
- Κατά το έτος 2022: -15- υποθέσεις, εκ των οποίων -10- εκκρεμούν ενώπιον του Συνηγόρου του Πολίτη, -4- βρίσκονται στο στάδιο της διενέργειας, ενώ σε -1- δεν διαπιστώθηκε, μετά από έρευνα, εμπλοκή αστυνομικών.
- Κατά το τρέχον έτος (έως 26-11-2023): -6- υποθέσεις, εκ των οποίων -1- εκκρεμεί ενώπιον του Συνηγόρου του Πολίτη και -5- βρίσκονται στο στάδιο της διενέργειας.

Στην κατεύθυνση της βέλτιστης υποστήριξης του Μηχανισμού Καταγγελιών του Frontex από τις εθνικές Αρχές, τόσο η Ελληνική Αστυνομία όσο και το Λιμενικό Σώμα - Ελληνική Ακτοφυλακή διόρισαν Αξιωματικούς - Συνδέσμους, κατά τις επιχειρησιακές δράσεις στα εξωτερικά σύνορα, οι οποίοι συνεργάζονται με το Γραφείο Θεμελιωδών Δικαιωμάτων του Οργανισμού, με στόχο τη διευκόλυνση της επικοινωνίας και της παρακολούθησης της συμμόρφωσης του συμμετέχοντος προσωπικού με τα νομικά και επιχειρησιακά πρότυπα, ως αυτά απορρέουν από το εθνικό, κοινοτικό και διεθνές δίκαιο, καθώς και τη συναφή νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του ΕΔΔΑ για τα θεμελιώδη δικαιώματα κάθε προσώπου που διέρχεται τα εξωτερικά μας σύνορα, ανεξαρτήτως εθνικότητας ή μεταναστευτικής ιδιότητας.

Αναφορικά με τις ποινικές υποθέσεις για άσκηση βίας από στελέχη των Σωμάτων Ασφαλείας, επισημαίνεται ότι, κατά τα έτη 2019 - 2023 (έως 30-11-2023), από την Υπηρεσία Εσωτερικών Υποθέσεων Σωμάτων Ασφαλείας του Υπουργείου μας σχηματίστηκαν, συνολικά, -45- συναφείς δικογραφίες, στο πλαίσιο των οποίων συνελήφθησαν -27- άτομα και αυτές υποβλήθηκαν στην αρμόδια, κατά περίπτωση, εισαγγελική Αρχή (πλην μίας περίπτωσης που, έως την 01-12-2023, βρισκόταν σε εξέλιξη), για τις δικές της, κατά λόγο αρμοδιότητας, περαιτέρω ενέργειες.

Τέλος, γίνεται μνεία ότι από τις ως άνω αναφερόμενες πειθαρχικές υποθέσεις, όπως αυτές κατηγοριοποιούνται βάσει των τεθέντων στην εν θέματι Ερώτηση ζητημάτων, δύναται ορισμένες να εμπίπτουν σε περισσότερες από μία κατηγορίες, ανάλογα με τα υπό διερεύνηση στοιχεία. Επίσης, παρέπεται να λεχθεί ότι ο νομικός μας πολιτισμός -πλέον των άλλων- επιβάλλει τη μη υπονόμηση της αρχής της δίκαιης δίκης, τον σεβασμό των δικαιωμάτων των εγκαλουμένων, καθώς και την αναλογική εφαρμογή των σχετικών διατάξεων του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας και της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, ενώ παράλληλα, στο πλαίσιο διενέργειας των διοικητικών εξετάσεων, η ανάγκη ταχείας περαίωσης αυτών επ' ουδενί λόγω θα πρέπει να αντιβαίνει στην πληρότητά τους.

**Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
ΓΙΑΝΝΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ**